

314

Meampur
0610360741
0610360740

ପାତ୍ର କାନ୍ଦିଲ

1889 ଜୁଲାସା

No 1

საასალწლო ნოტები.

• Արեգակնայք ըստ
• բազմիւ ուշի ոյ-ըստն
• առօդութիւն մաշտակ
• մաշտակ բարձ մաշտակ մաշտակ
• առօդութիւն մաշտակ

შემოკლები ფეხი, გრეალობდეთ ღმერთი, ჰყალი ჩემი, ფეხი
ანგელოზისა.

ଶକ୍ତିଶଳ ପିଲ ରୀ.

I

ଓପ୍ପେରିଠାର୍କ୍ସ.

ଦାନ୍ତିଷ୍ଠିତ ଶବ୍ଦରେଣ୍ଟିକିରିଷୁ,
ନିବ୍ରାନ୍ତିକିରିଷୁ କାହିଁ କାହିଁ,
ଅତିକାରୀ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ,
ଗାନ୍ଧିଜିନ୍ଦିନ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ.

୧୯୫୭ ୧୯୫୮

ଲୋକ ଶବ୍ଦରେଣ୍ଟିକିରିଷୁ.

ରାଜାନ୍ତିଷ୍ଠିତ ଶବ୍ଦରେ କାହିଁ କାହିଁ,
ଗାନ୍ଧିଜିନ୍ଦିନ କାହିଁ କାହିଁ,
ଦିନରେ ମନ୍ଦିରରେ ମନ୍ଦିରରେ କାହିଁ,
ରାଜାନ୍ତିଷ୍ଠିତ ଶବ୍ଦରେ କାହିଁ କାହିଁ.

ଶାତାଵଦୀ-ଶତାବ୍ଦୀର ଦାନ୍ତି.

ଦାନ୍ତିରେ ଦାନ୍ତିକିରିଷୁ,
ଦାନ୍ତି ମନ୍ଦିରରେ ଶବ୍ଦରେ,
ଦାନ୍ତି ପିଲାକୁଣ୍ଡରେ କାହିଁ କାହିଁ,
ଦାନ୍ତି ଦାନ୍ତିକିରିଷୁ କାହିଁ କାହିଁ.

ନିକାଳିନୀଙ୍କ କାହିଁ କାହିଁ.

ନିକାଳିନୀ. — କାହିଁ, କାହିଁ, କାହିଁ,
ରାଜାନ୍ତିଷ୍ଠିତ କାହିଁ କାହିଁ,
କାହିଁ—ମେ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ,
କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ.

ପାରତୀରୁ ପିଲାକୁଣ୍ଡର.

ଶକ୍ତିଶଳ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ
(କାହିଁ କାହିଁ), କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ,
ପିଲାକୁଣ୍ଡର କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ,
କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ.

କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ
କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ

„პლუტონი“

3. უმიგაშვილს *).

ერთს ეშისტოლეს კამხადებ,
 მთის ქაღა კაცნიობო უკედათა;
 ისწავლოს ხაფიჩის ქსოვა, მ
 ორგორც ურთიობა მკედათა.

„მარიამ ემილ გმამი

3၇. ა—შვილს.

დმერთმა ჰქმნას, მეომერთაშ
 ა დაგიგარებოს უკრია...“

უკავსაც უშედოს უფალმა,
 დააშერინოს მწერა. ტაცევ

„მარიამ აფ გოგოჭური

„მარიამ აფ მარიამ

„მარიამ ცხლობ მცემია“

II

„პლუტონი“ 3၈

ილიას.

„კუტია უკავებებ წე“

„შებლი გასსენი, გამოკრთეს
 კლავენით ლაქვარდი ცისანი.“

„თა ხალგაზდას ნათქომისა“

„ერთი სჯობს მოსუცისანი.“

„შესს კადეპა ჰევენს ქვეანის,“

„ასენის ცხადის ცხადის მზისანი.“

„ინები და იმინი დანერია“

„პნემინი ბაგის. ამა“

„მუდამ თცნების მებრძოლო,“

„მახვილო ენა წელიანო,“

„ასალ წელი ასალი რამე,“

„გინდორ არ დატებიანო.“

„ერინობო მარცველო“

*) 3—၆ 3. უ—შვილი დაეჭებლა ვაუ—თშაველას მოქლი თრი კვირა, რომ
 მლისოვისაც უნდოდა დაევალებინა ამ პროექტის ალსრულებაში მოყვანა „უსა-
 თუოდ.“

რაფიელს.

შენ ჭირობე მოხუცო
 ჩაგრუდის ჰეყანისაღ, მარე
 თუ ხელური გამოსტკერ
 შეგვრაცა შესძელ მნიშვნო,
 ნუ გაგეინუმდი ხმა გამშ,
 ისმინე ხვეწნა უმისაღ.
 კვლავ გაგვაგონე ხარხარი,
 ან სეკვდით მოთქმა მმისაღ.

ნიკოლაძეს.

დაგვიტები მოხუცების დროს
 ნუ გახდი ავი ცხიანი,
 მმიასას და ნათესაობას,
 დაიცვენ ხოლმე ჭიანი.

ივ. მაჩაბელს.

ნუ გაგვაჩერე მარტოება
 «ჭამლუტ» და «ოტელოზედა»,
 შექსპირის შრომა და ღვაწლი
 სხვაც გაგვაცნი დროზედა.

ანტონს.

უკლასგან გვესმის შრტუმე-შრტუმი
 სიტყვით კვესნა და ბაქება,
 ღრო უკლას გაგვაგებინებს,
 კის ჩახნდება ლაქები.

სოსლანს.

რ—სთვის წრფელი მუშა,
 ქართველების სარაბუზა;
 ქმსპრომტებში არა გწეალოს,
 ზოგან პოეტური მუზა.

მასვე.

ცილ-წამებაა, გინებაში
უპლამ კიცით, არ ხარ ხამი,
მაგრამ გვითხრო როდემდისინ
უნდა იუო პერე შეამი.

ცახელს და ბაჩანას.

ფრთა ფრთას შემოჭერთ უკრძალ,
მამლისებ იწევთ უვიღია;
«დროება» — «იკერიაშია
გაისმა თქებანი კივიღია;
ხან მმას მიეცით ნუგეში,
ხან ბედს დაუწევთ ჩივიღი,
უცბად გაჭერით, არ ისმის
თქებანი აღარსად უივაღი.

ადნიაშვილს.

წამწუმიდა წახედულობამ...

შები ტომარაში არ დაიმალება.

მასვე

არ გიცით რა საქმისათვის
დასდგი გმირი «ტარელი»,
«ყარამანის», სისუსტემა
დაუსკა ხელ-პირ ცარიელი

3. მირიანაშვილს.

ჭროდ და ჭრივენობა
მხოლოდ ჭლების წესია,
ნამდალს რომ დესაგ სამეჭდად,
ჰევწად რა დაგითხისია?!!

მასვე.

სხეუ სახელმწიფო ქნებთან
გამდია მხოლოდ «ბაკები», ა

କୁରୁକ୍ଷେତ୍ରରେ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ରରେ
କୁରୁକ୍ଷେତ୍ରରେ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ରରେ

ଜ. ଶାନ୍ତାରାଜ୍ୟ—ପଦାଶିଦିକାଶ.

କାର୍ଯ୍ୟରେ ମହାରଜାଙ୍ଗାରୀରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ
କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ
କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ
କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ

କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ

ମହାକାନ୍ତରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ
କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ
କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ
କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ

କ. ଶିତ୍ୟବିନ୍ଦୁ.

କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ
କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ

କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ

କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ

ଲ. ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ.

କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ

କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ

କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ

୩. ଗାମ୍ଭିର୍ୟାଲୋଦ୍ୟ.

କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ

ქართ. თეატრის.

თრი წლის ნაწევ ნადაგო,
ნაშენი ჭერიტერისა ხარ,
სახელით ბატონის ეკუთვნია,
მაგრამ სახრავი სხვისა ხარ.

მასვე.

ტეატრი ერთხელ დადისარ
ქართული ტრუპის ნებაზე,
მაშინაც «გაზი» გიქტება
ზედ შეა მოქმედებაზე.

მასვე.

ციფა და ჟუინას სცენაზე
ბუქი და ქარა მოტია,
ფორკატტი სხვაგან გაიძია
ყინვამ მოაძრა «ტოტია»,
აღარვინ დადის... თავ-ბოლოს
ზის მხოლოდ ორი «ჭოტია».

ბანკს.

კშრომობ და კშრომობ უწელოდ,
ჩუმათ კიტენავ ქისასა,
უცხლსთან ხელი არა მაჭეს,
ჯიბეს კათხელებ მმისასა.
სახლებსაც ბლომად უუიდი,
ნაშენს სულ ჭიათვირისასა.

ზოგიერთებს.

უურს ნუ აღვნებთ, ნუ ასდევთ
სოფლის უკუღმა დენასა,
მოდასთვის ტუუილ ფრანგულით
ნუ აცოდილებთ ენასა;

გაჭირების დროს უძლეურზე ციხი
ციხი თქვენი რამე სოსოკეთ ზენასც ძვეს—
იც ძველი ჩემც თორებმ მუხთალი სკო-ბედი აღწიმუ
რომ. მოყი ასეზოდ მაღამიშობთ დენას. ლევონ აფანა
ასხიერდა— რომელიც დაუკლი კაუკლი.

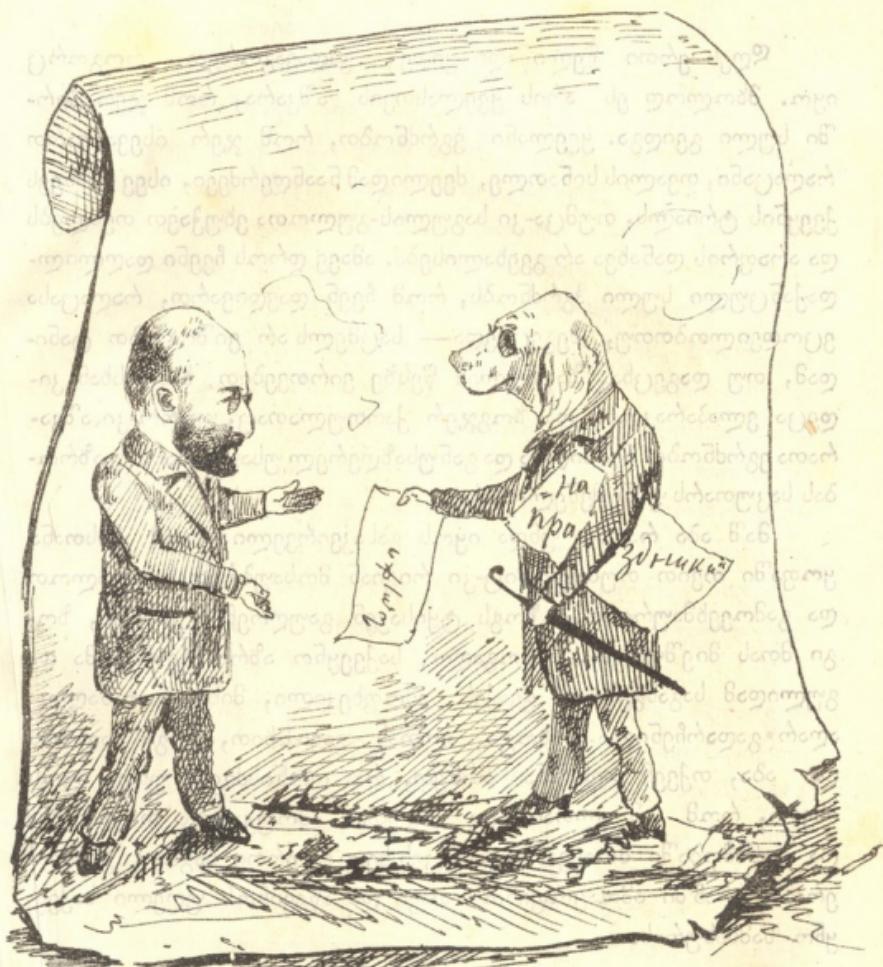
— მდგრადი ჩაბეჭები

ოდევებ წერილ მაცხ იტრ
ამა ასამის დრენის ამწერ
ამწერებ მარატებ თავისის
ამა ასამის აფასებ ნერგები

გაიგე ამშიძის ტრუპალამ დათხოვნა?

— მაგას ვინ არ გაიგებდა! მოსალოდნელიც იყო. რაც
უნიჭოა არტისტი, მით უფრო ადვილად უზამ თაქს, საი-
თაც გინდა. როგორიც ჩერეისორია, იგეთიც ტრუპა იყოს. რო-
გორიც აღხანაო, იგეთიც ჩალხანაო, — ნათქვამია.

ამა, ჩემო ბატონი და ჩემო პატრონი, კიდევ ხომ არ
წამოგისტუნებია რამ ნადირი, თორებ არ ვიცი, რაზე ვიღა-
პარაკო.

— შე ქათმის ტეინაე! განა პატარა ნადირები არიან — ეს რკინის-გზაო, ეს წერილი მენავთენი, და სხვ. კენკე, მანამ გასძღვებოდე. მეტი რალა გინდა!...

ს ა ა ხ ა ლ ჭ ლ ო.

დღეს ერთი წელიწადი კიდევ გადავაგორეთ, როგორც
იყო. მხოლოდ ეს არის ყველასთვის აშკარა, რომ ჯერ პირ-
ში სული გვიდგა. ყველანი ვერძნობთ, რომ ჯერ ისევა ვართ
რაღაცანი, თვალის სინათლე, ძველიდამ ნანდერევეი, ისევ ამჩნევს
ქვეყნის ტრიალს, თუმცა-კი საგულის-გულოთა ვხუჭავთ თვალებს
და არაფრის დანახვა არ გვეხალისება. მავე დროს ჩვენი დაღლილ-
დაქანცული სული ჰერძნობს, რომ ჩვენ დაედინართ, რაღაცასა
ვცოდეთ ილობთოუ, შეგვცივდა — საცმელს არ ვიშორებთ ტანი-
დამ, თუ დაგვცხა, ზაფხულის წესზე ვირთვებით. ხანდისხან კი-
დეცა ვლაპარაკობთ და ზოგჯერ ქართულათაც, უფრო-კი აშკა-
რათა ვერძნობთ შიმშილსა და განუსაზღვრელ უსაგნობას, უაზრო-
ბას საკუთარის უმნიშვნელობას.

მაშ აბა რაღათ უნდა იყოს გასაკეთელი, რომ ამისთანა
ყოფაში თეით თუთიყუშიც-კი რიგიან მოსაუბრეთ ჩაეთვალოთ
და გამოვეხმაუროთ... ზოგს ტყისაკენ გაულრენია კისრი, ზო-
გი მთას მიემურება. საზოგადო, საქვეყნო აზრი ტვინიდამა და
გულიდამ საგანგებოთა გვაქვს ამოზხვკილი, მისი ნატანალიც
აღარ გადარჩენილა. ზოგი ალთას გავიძახით, ზოგი ბალთას
და აბა, თქვენ თითონა ბძანეთ, რა ლონისძიება უნდა იყოს
ისეთი, რომ ამ ალთასა და ბალთას მოუყაროს თავი-თავსა
და თანხმობაში მოიყანოს, მისცეს ხელში ერთი საგანი, ყველას
ერთ გუთანში ამოაყოფინოს თავი და აწევინოს უღელი საქვე-
ყნო სამსახურისა.

ჩვენ შორის თითო ოროლა ადამიანიც აღარ მოიძებნება
დიდ-ბუნებოვანი, დიდ-სულოვანი, რომ თავისის მაგალითით
ცოტაოდენი საზრდო მაინც მისცეს ჩვენს სულსა და გულს,
ჩვენს ჭკუასა და გონებას. გინდაც რომ მოიპოვებოდეს ჩვენ
შორის ისეთი კაცები, რომელთაც გაუხილებიათ გონების,
თვალი და რომელნიც აეს კარგიდამ გაარჩევენ, მითამ რა უნ-
და გამოვიდეს ცარიელის გონებიდამ, თუ ჭკუას არ ათბობს
ჯეროვანი სიფაქიზე გრძნობისა, პატიოსნება განზრახვებისა, ნამ-
დეილი სიყვარული ქვეყნისა საზოგადოთ და ყველა ადამია-

ნისაკერძოთ! ამ თქვენა პრედაცით, რომ აგერია ის გაებატონ-
ნების მაღალი ფარიდებიან აურაზებით გელაპარაკებიან და თავის
განწირებაზე ერთსა და ქვეყნის დიდებისათვის, პრედაცით, რომ
კიდეც ესმით მნიშვნელობა თავის სიტყვებისა, ხერხიანათაც
ხმარობენ ყაველ ფრაზას. ერთ ხანიდ იქნება კიდეც გვიგრა-
ცოს მითმა ლაპარაკმა, ამოგათხილს ცხოვრების მოურევიდა
პატარა ჭერით და გასუნთქებინოს ცოტათი მაინც სუბთა და
შემრევ პატარა; მაგრამ საქმარისია ჯეროვანად გაახილოთ თვა-
ლი და დაინახავ, რომ შენი ჰკვიანი და განათლებული მქიდა-
ვებელი თითონვე მასხარათ იგდებს თავის სიტყვებს, თითონვე,
ჩატალი და ღონე აქვს, ფეხ ქვეშა სოელავს თავის პირით
ალიარებულ მცნებას ქვეყნისა და მოყვასის სიყვარულისას, რომ
ეს კაცი დიდ-ბუნებრივანობაზედ ისე შორსაც მდგას, როგორც
ჩვენი ცნობილი დალალი და მიკიტანი, რომ მისი გრძნობა და
პატიოსნება მიოტის ტოლათაც არ ფასცილებია გრძნობასა და
პატიოსნებას ჩვენის დალალ-მიკიტენებისას; რომელნიც იმდენად
სურრ ბეკრს გვატყუილებრ, ჩამდენი სურრ და უფრო მო-
უტყბილებრ თავიანთ სიტყვა-პასუხებს.

თუ იქამდე პატარა კაცი ხარ, რომ საკუთარი ძალა ვერ
გვამოქმედებს ცუხოვრების მოქედანზე და უსილებლივ საჭიროა
შენთვის სხვისი მაგალითი, რაღა თქმა უნდა, რომ ასეთ მიერთ-
ნორ მაგალითების დანახვაზე ასდგები და ისევ შიგ შეუამო-
სევში ჩერევი და ზევით აღარ ამოიხედავ, რადგან იქაცისე-
თივე წუმპე და სისაძლე ყოფილა, როგორც ძირს კი ვინაიდა
კერანი და განათლებული კაცები დალალობენ და ჩარ-
ჩობენ იმ აზრით, რომ დაპბალონ თავიანთი საკუთარი კეთილ-
დღეობა, და ყოველივე ძალალი საკანი საზოგადოების შედინი-
რებისა მათვის მხოლოდ ცარიელი ფრაზა, ლამაზი—სიტყვა
და მეტო—არაფერი, უფრო მარტივი და უძლიერი მიზანი უნდა შე-
იყრო საზარელო სანახავია კაცი, რომელიც კუუზე ცო-
რა მწყალად არის და ამუშავებს მარტო გრძნობას. ამისთვის
კაცი მოგავინებთ იმ უსინათლოსა, რომელსაც გაჩენილდა მ ერთ-
ხელაც არ დაუნახას არავითარი ფერი და გრძნობით—კი გელა-
პარავებით იმაზე, თუ რომელი ყვავილი რომელთან უნდა შეა-

ხამო, რომ უფრო უკეთესი გამოვიდეს სურათი თვალისფერი. მანამ შორით გესმის თამამი ხმა ასეთის უსინათლობი, გვინია— აღმართ ასე უნდა იყოს, თორებ რათ დაპარჯავდა კაცი მაგო- დენა სიტყვას, რაზე გაიცხელებდა თავსაო. მიუახლოვდები და, იმავ წითის იკარგება ილოუზია და სამუდამოა იკეთებ უურში ბამბას, რომ ასეთ საცოდავ მახინჯის ლაპარაკი აღარ გაიგონო. ცარიელი და განუვითარებელი გრძნობა, ისიც გარედამ მიმ- ლანდულ-მიკერებული და არა ნაყოფი საკუთარის გულისა, ამისთანავე შესახარებელი სიცარიელე თავისა და სულისა!... რა უნდა მოგცეს ამისთანა თანამემამულებ ხელში!!..

მაგრამ ერთი ათად მძიმე სანახაეია, როდესაც შეპხედებათ კაცს, რომელსაც არც ჰქვა აქეს და არც გრძნობა, არც საკუ- თარი და არც ნასესხები, და ამასთანავე თამამად გელაპარაკებათ აეჭედაცა და კარგზედაც. ამისთანა კაცი დღეს ერთს გეტყვით, ხეალ მეორეს, დღეს აგიშენებთ რაღაც ქალალდის ციხე-დარ- ბაზებს, ხეალ თითონცე შეუბრავს და ძირს დასცემს თავის ნა- შენს. ჩვენ-კი შეეყურებთ მის მალაყებსა და შევხარით, რომ ასეთი საკორეველი ჯამბაზები გამოსულან საქეეყნოთ და გვამხია- რულებენ. ასპარეზიც საკმაოდ ფართოა სხვა-დასხვა ჯამბაზო- ბისათვის. გამოვილენ ჯერ და ურთერთში მოჟყებიან პირში ფურთხებასა, ლანძღვა-გინებას. ვინც უკეთესად გაილანდება, ჩვენც იმას ეუძღვნით ქება-დიდებას, ტაში ვუკრავთ, ვაქეზებთ. ვინც უშმობას გამოიჩენ ამ ხელობაში, იმას ჩვენც თავში ჩავუფაჩუნებთ და სტენით გავაგდებთ მოედნიდამ. როცა ეს აქრობატები გაათავებენ ერთმანეთის ლანძღვა-ტრევას, შემო- ლევათ მასალა, მერე მისდგებიან გარეშე კაცებს, ვინც-კი რი- თიმებ შესამჩნევია საზოგადოების თვალში, და ვაი იმის ტყავის ბრალი—გაპლანძლავენ, გაბიაბრუებენ, შეუგინებენ ნამუსს, გადმოუბრუნებენ ტყავსა, წართმევენ უველაფერს, რაც-კი მოუ- პოებია მოელის სიცოცხლის განმაელობაში, ე. ი. სახელს, პა- ტიფს, სიყვარულს საზოგადოებისას, დაპურავენ ოჩშაბათის ყეენის ფაფახსა, შეპსევენ ეირზე,— და თითონაც უხარიანთ, ჩვენც გვამ- ხიარულებენ...

ბოდიშს არ ვიხდი, რომ ამისთანა მძიმე საგანზე ჩამოგიგ-

დეთ სიტყვა და ისიც საახალწლოთ. ჩვენ გეინდა მხოლოდ ჯა-
მი გამოვიყეანოთ იმისი, რაც უფრო თვალსაჩინოა ჩვენს უფრ-
რულ ცხოვრებაში და რა საგალიც მოვიტანეთ ამ 1889 წლი-
სათვის. რასაკეირებელია; ვერ ვიტყვით, რომ ამავე დროს ჩვენ-
ში სულ ყველგან ჩამერალიყოს მადლიანი ნაპერწყალი ადამია-
ნურის არსებობისა. არა, აქა-იქა პძელუტაეს ეს ნაპერწყალი და
თითქო კიდევა ჩაღდება, მაგრამ მისი ძლიერება ჯერ იმდენათ
სუსტია, რომ თითო-ორიოდა გამჭრიახი თვალი თუ დაინახეს,
თორემ სხვა ერავინ. სიცხოველეს იმისას იგრძნობს მხოლოდ
სათუთი და მგრძნობიარე გული, განვითარებული გონება.

მოგილოცავთ, მკითხველო, ახალწელიწადს და ვისურდებ;
რომ ყველა თქვენგანს იმდენად აგხილებოდეთ თვალები, რომ
ადვილათ დაგენახოთ ეს ნაპერწყალი ადამიანის სიცოცხლისა,
ეს იმედი ჩვენის წარმატებისა და მომავალის ბედნიერებისა. მოგ-
ცეთ ღმერთმა უნარი, რომ ყველა თქვენგანშა თითო წყირი
მარწკ მიიღონანთ და მისცეთ ძალა წარმატების ალორძინებას. მეტის მოლოცავა ჯერ არ შეგვიძლიან და თქვენც ნუ მოგეხმა-
ხოვთ. თუ მერმისამდის თითო წყირი ყველამ დაუმატეთ ამ
ბჟუტია ნაპერწყალს, ეგ ისეთი დიდი მადლი იქნება ღეთისა;
რომ მერმის სრულდებით სხვა გვარს საახალწლოს გიძლვით.

ამავე დროს შეტყობილი გექნებათ, რომ ჩვენ მტკიცეთ
განვიზრახეთ ჩვენის გაზეთის გამობრუნება და ქვეყნიერობაში
სათანადო ტრიალი. იმედი გვაქვს, რომ ამ პირველსავე წელი-
წადს დაგანახოთ, რასაც შევძნოთ და როგორის ერთგულობით
გაფუწვეთ სამსახურს ამ ბჟუტია, მაგრამ ყველა ქართველისთვის
ძვირფასს ნაპერწყალს ჩვენის ცხოვრების გამოკეთებისას. მუ-
შვანახერხეთ და თქვენც შეგაყვარეთ ეს ნაპერწყალი, გაგიღი-
ძეთ მისი პატივისცემა, ჩვენ მეტი ჯილდო არა გვინდარა სხვა.

უცნობი.

ზონაშედავი უგაღარობა

(შესახებ ბ. ჩითახვევისა.)

კაცს ერთი-კი გადაუბრუნდეს ფეხი, ერთი პატარა შეცდა-
მაში კი წყვის თავი, და მეტი საჭირო არ არის: მაშინათვე მის-

ცეილებიან, წაუდგებიან პირში, სტაცებენ ხელს ყანყრატოში და გამოათრევენ საქეუნოდ: აპათ, ნადირი, რაც გინდათ უფავით, საიდმაც გინდათ, დაუმიზნეთ თოფი, დამბაჩა, რევოლუციი და შიგ შეტყობინების სთხლიშეთ, თუ სახელის მოპოვება გსურთო. სულ იმასა ცეკვილობთ, რომ ვისმეს თვალშიში პატარა წკირი მაინც შეენიშნოთ, ბოძიეთ გაფადიდოთ და გაეტრით. თუ ვისმეს სიკეთეს შეეატყობით, ან განძრას თვალსა ცხუჭეთ, ან ძალათ გამცირებთ და ეატრიზავებთ, რო ქვეყანაში მაღლობა არაეის უთხრას სიკეთისათვის და არ დააფასოს.

კიდევ კარგი, თუ შემთხვევაში გამოგიყვანა მოედანზე და საქეუნოთ გაღიარებინა შენი სიკეთე. ასეთი შემთხვევა შეიცა ბ. ჩითახოვს, ცნობილს მდიდარ ჩითახოვს, მემამულესა და ბანკირ ჩითახოვს. თითონ რომ არ გამოექვეყნებინა თავისი სიკეთე და ქველობა, დღესაც არაეის ეცოდინებოდა, როგორი მოწყალე და შემბრალებელი ყოფილა ეს მაღლიანი კაცი საწყლების მიმართ.

ჩ. ჩვენ ვამბობთ ბ. ჩითახოვის ფაბრიკაზე. აქამდის ქვეყანა ასე ცეიქირობდით, რომ მირზოვეისეული ფაბრიკა თავის ჯიბისათვის შეიძინა ამ სახელოფანშა მღიღარება, ეს ფაბრიკა ოცდა ათი ათას თუმანზე მეტი ულირს და ცვევონა სიამოენებით უგდებს უურს ცულის ჩერიალსა, როცა მიუტანენ შემოსავალსაო. ის კი არა თუ, ამ მოწყალე კაცს ფაბრიკა უყიდნია შშიერ-მწყურეალ ხალხის სასრგებლოთ, იმათის დღე-გრძელობისათვის. თითონოლა გროშს გამოილებენ სამოწყალოთა და უურებს გაგზოვედნ ხოლმე თავიანთ გულკეთილობისა და ქველობის ამბებით. ამ კაცს-კი ოცდა ათი ათას თუმნამდე ფული გადუყრია საწყალ მუშაობა გამოსაკვებათ და, მაღლიანი მაგივრ, ჩვენი უმაღლერი თეოთმართველობა დასდგომია თავს დოგა-დოგათ და კიდევ ხარჯს აწერს ამისთანა სამოწყალო ფაბრიკას!... მოდი და ამისთანა უმაღლერობას ნუ დასჯი! ხმები დადის, ეითომი ეს ფაბრიკა დაიკეტებაო, რადგან ქალაქს არ შესძლებია სიკეთის დაფასებაო. ამბობენ, ვითომც ბ. ჩითახოვი აქ დაჰკეტავს ფაბრიკასა და გაჰმართავს იგეთ ქვეყანაში, საცა მოწყალე კაცის ფასი იცის საზოგადოებამათ.

ეფება მაშინ მაინც ცხვირში ამოიკრას ჩვენმა წინდაუხე-
ლაგმა თეითმართველობამ ქალაქისამ და ქველობის მიმყოლი
ხალხი შესაფერად დააფასოს. აბა, მილიონერისთვის რა უნდა
გახდეს რაღაც ასი თუმანი წლიური ხარჯი, ამისგამო როგორ
დაპყრობა სამოწყალო ფაბრიკას, რომელსაც მილიონის აღებ-
მიცემობა აქვს, მაგრამ ჯაბრის საქმეა, გულის დაკოდვაა, რომ
კაცის ყადრი არ იყინ ჩენ ში.

კაცის კარის ან უკანის ექვება! კაცის კარის ან უკანის ექვება! კაცის კარის სასიამოენო ამშავი სახალწლოთ, მაგრამ რას ექვება არის სასიამოენო ამშავი სახალწლოთ, მაგრამ რას იქთ, როგორ არ გაიმეტებთ ქებასა და პატივს იმისთვის კაცის-თვის, რომელსაც მაგოლენა - შეძლება შეუწირავს სამოწყალო საქმეზე! როგორ არ მოგივათ ბრაზები თეოტმართველობაზე, რომელიც მუხლს არ იღრეუს ამისთვის ქველმოქმედ კაცის წინ. ეს კაცი თავისთვინ ხომ არ ამუშავებს ფაზრიკას!..

არ ვიცით, რამდენათ მართალია ის-ხმა, ვითომც ბ. გუნისა განედჩასა თავისი კალენდარი მეორეთ გამოსცეს მხოლოდ იმ აზრით, რომ აღარ გადაბეჭდოს შესანიშვნაი და ნიჭით საფს საახალწლო ექსპორტები გამოაჩენილის დავით სოსლანისა. ბ. გუნისა თურქე იმედი აქვს, რომ უამკუპლეტო უფრო გაიყიდება კალენდარით. ტყუილი იმედია.

— მდგრადი შინათვე ეცულდით, ბ. ზოილი საშინლად გაგვ-
წყრომია ჩვენს იმ დღეანდელ გულწრფელსა, მორიცებულს
წერილზე. ჯავრის ამოსაყრელათ ბ. ზოილს დაუწერია ოთხ-
მოცი თაბახი თეთრი ქალალი და მათზე ჰრეცხავს თურმე
მთელის ჩვენის რედაქციის და მეტადრე რედაქტორის სარეცხს.
მადლობის ლირსია ბ. ზოილი ამ საქებურ თავდადებულობისა-
თვის. ურიგოს არ იზამდა, რომ ბ. ვანოც მიემხრო ძნელ
საქმეში.

— მდგრადი და ახასი არცენიდა თა მოვარ ათხ-
ოთხაუმონის ძრავიშვილი — დევონის ერთობლივ მიერ
დაბრუ პროფინციულ ქალაქებში თეატრებსა და მართავენ,
მაგრამ სიღნაღმა ვერ იქნა და ვერ მოახერხა. თურმე დაჩბათ-
სელი მანდილოსნები არა კადრულობენ სცენაზე გამოსვლის.
ესლა სარწმუნო კაცები გვწერენ, რომ რაკი თრთება ცხოვე-
ლებმა ასე შეარცვენეს ეს პატივცემული ქალაქი, ამიტომ
თხსვეხა ცხოველებს აურჩევიათ ჩინებული პიესა და ესლა
როლებს სწავლობენ ბეჭითად. გრანდამათ გამოდის თურმე
ნიკორა კამეჩი, კარგა ჩასუქებული ფურ-კამეჩი, ხოლო გასათ-
ხოვარ ქალის როლს შეასრულებს მისი მოზრდილი ნიშა ხარი
ღდედრობითის სქესისა. მოუთმენლად ელიან ამ საუცხოვ
წარმოდგრანასაო. უ-კ მ-ბ ძალის ცხენ ფარებ ხა ამავის
ძოლის დაზღვრული გარე და მარტივი დაზღვრული გარე და
უფროძირ ძალის ცხენ ფარებ ხა ამავის ცხენ ფარებ
ორ გაზ. «თეატრის», რედაქციისაგან დაპირებული კედლის
ქართული კალენდარი» — წლიურ ხელის მომწერლი უკვე გაეგ-
ზაქნათ. და ძეგლის მიზანი ის და იმდენ ძალის ცხენ ფარებ
მერ მარტივ ის უონგ ძალის ცხენ ფარებ

— და გამომცემელი ალ. ნებიარიძე.

— უკვე გადასახლდა და მომწერლი იყო მომწერლი და
თინი და იყო მომწერლი და მომწერლი და მომწერლი და მომწერლი და
მომწერლი და მომწერლი და მომწერლი და მომწერლი და მომწერლი და

Доз. ცნა. Тифл. 30 Декабря 1888 г. Тип. Е. Хеладзе Сап. უ. № 4.